

Z A P I S N I K
sa 96. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 9. jula 2015. godine

Sjednica je počela u 11 sati i 10 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marta Šćepanović, Šefkija Murić, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Draginja Vuksanović Vladislav Bojović, Danijela Marković, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

U ime predstavnika podnosioca Godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2014. godinu, sjednici su prisustvovali prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta i Radoje Orović, član Sudskog savjeta.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Prije izjašnjavanja o predloženom dnevnom redu, poslanica Azra Jasavić se proceduralno javila za riječ i navela da je Amandman na Predlog zakona o izmjeni zakona o Državnom tužilaštvu, koje je podnijela sa poslanikom Srđanom Perićem već sadržan u amandmanima Odbora na ovaj Predlog zakona, te da isti povlači.

Predsjednik Odbora je konstatovao da se povlači prva tačka dnevnog reda, Amandman (1) na Predlog zakona o izmjeni zakona o Državnom tužilaštvu, koje su podnijeli poslanici Azra Jasavić i Srđan Perić, te je jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

- zapisnici sa 91. 93. i 94. sjednice -

- 1. Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2014. godinu**, koji je Skupštini Crne Gore podnio Sudski savjet;
- 2. Amandmani (2) na Predlog zakona o izmjeni Krivičnog zakonika**, koje su podnijeli poslanici Azra Jasavić i Srđan Perić (2) - (Br. 23 - 2/15 - 4/4).

Takođe, zapisnici sa 91. 93 i 94. sjednice Odbora, usvojeni su jednoglasno, bez primjedbi.

PRVA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2014. godinu

Predsjednik Odbora, poslanik Rifat Rastoder, otvorio je raspravu povodom prve tačke dnevnog reda i podsjetio da Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, u skladu sa svojim nadležnostima (član 40 Poslovnika Skupštine Crne Gore), razmatra Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu. U skladu sa Zakonom o

Sudskom savjetu i sudijama, Godišnji izvještaj o radu dostavlja se Skupštini najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu što je i ispoštovano, dok je isti usmjeren matičnom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu 9. aprila 2015. godine.

Prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta, u uvodnoj riječi naveo je da su sudovi i sudije bili opterećeni tokom prošle godine, kako tekućim radom, tako i nastavkom reforme pravosuđa, uz metodološku napomenu da se izvještaj po prvi put radi na osnovu smjernica Savjeta Evrope. Naime, izvještaj sadrži standardizovane, pregledne i uporedive podatke, što olakšava mjerenje odgovornosti i zasluga u radu. Takođe, izvještaj pokazuje da je uspješno nastavljen proces reforme sudske vlasti, što potvrđuju podaci u smislu efikasnosti kvaliteta i kvantiteta rada, kao i ocjene sa relevantnih evropskih adresa, smanjenje broja starih predmeta, ažurnost i profesionalni odnosi. Ipak, predsjednik Sudskog savjeta je istakao da će u potpunosti biti zadovoljni tek kada i građani budu zadovoljni uslugama koje im pružaju sudovi i kada sveukupno povjerenje u rad sudova bude na zavidnom nivou. S druge strane, stoji ocjena da se u pojedinim segmentima u radu sudova moglo uraditi više, ali ovaj unaprijeđeni način izvještavanja omogućava identifikovanja nedostataka i lakše rješavanje problema. Kada je riječ o konkretnim statističkim pokazateljima, prof. Vukčević je iznio podatke o ažurnosti, uz ukupnu ocjenu od 100.18%, kao i činjenicu da je priliv predmeta bio manji i iznosio je 17,57%, a sudije su bile opterećene sa 519 predmeta u prosjeku, dok je broj nezavršenih predmeta po sudiji iznosio 139. Kada je riječ o predmetima starijim od tri godine, naveo je da je po sudiji ostalo 15,85. Nadalje, naveo je da statistika govori i o kvalitetu rada, te je potvrđeno 66,3% odluka, a 1,65% odluka je urađeno nakon isteka zakonskog roka i u tim slučajevima pokretani su disciplinski postupci. Primjena alternativnih sankcija je takođe u značajnom porastu, ali ipak je potrebno više raditi na realizaciji istih. Predsjednik Sudskog savjeta se osvrnuo i na suđenje u razumnom roku, gdje je podneseno 310 kontrolnih zahtjeva za ubrzanje postupka, kao i na kontinuirano nadograđivanje pravosudno informacionog sistema, uz preporuke za zamjenu istog, sa naprednijim aplikacijama. U ovom dijelu, ukazao je da je potrebno unaprijediti internet konekciju sa sudovima van Podgorice, a urađen je i posao na racionalizaciji sudova, koji se privodi kraju, uz velika očekivanja u pogledu poboljšanja efikasnosti rada. Napomenuo je da su organizovani različiti vidovi obuka za sudije, unaprijeđena je transparentnost rada Sudskog savjeta, kao i saradnja sa civilnim društvom. Naredna godina, prema riječima prof. Vukčevića, treba da bude u cilju jačanja kapaciteta Sudskog savjeta, a činjenica je da, prema zakonskim rješenjima, nemamo članove koji su u Savjetu na profesionalnom radu, što bi to trebalo mijenjati u skladu sa praksom u svijetu, a na šta ukazuju i eksperti. Takođe, u ovom dijelu podsjetio je da jedna trećina radnih mjesta Sekretarijata Sudskog savjeta nije popunjena. Na kraju, zaključio je da je neophodno raditi na ukupnom jačanju položaja sudija, stvarati uslove za njihov rad, uz napomenu da u nekim manjim mjestima kao npr. u Pljevljima, nemamo čak ni sudnicu. Nadalje, treba nastaviti proces racionalizacije sudske mreže, a takođe raditi i na formiranju sudske policije, prihvatanju

organa za prekršaje, ali i nastaviti sa jačanjem nezavisnosti, samostalnosti, efikasnosti i transparentnosti rada suda, a mjera uspješnosti da bude ocjena građana, kao i stepen ostvarivanja njihovih prava i sloboda.

Poslanica Azra Jasavić je postavila pitanje vezano za nestanak CD-a u slučaju Ščekić, o čemu je već bilo riječi na ovom Odboru, kada je Sudskom savjetu dostavljen dopis kojim su tražene informacije vezano za pomenuti slučaj. Kada je riječ o javnosti rada Sudskog savjeta, poslanica Jasavić smatra da isti nije na zadovoljavajućem nivou, iz razloga što je poznat slučaj disciplinskog postupka sudije Bošković, kada je rasprava bila zatvorena za javnost, što je suprotno odredbama Sudskog poslovnika i Ustava Crne Gore. U daljoj riječi, posebno se fokusirala na pitanje rada dva Specijalizovana odjeljenja pri višim sudovima koji sude predmete organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina, gdje je došlo do očigledne greške, pa broj neriješenih predmeta iznosi 43%, što smatra zabrinjavajućim podatkom. S tim u vezi, postavila je pitanje zašto je veliki procenat neriješenih predmeta u Specijalizovanim odjeljenjima i zašto je u odnosu na prošlu godinu stanje pogoršano. Poslanica Jasavić je istakla da statistika jeste važna, ali njen stav je da je kvalitet poražavajući i to se mora mijenjati, jer sudovi ne funkcionišu na pravi način. Dalje izlaganje odnosilo se na delegiranje predmeta van Podgorice, što smatra nekvalitetnim pristupom pravdi, pa je postavila pitanje šta je problematično u sudovima da ne mogu da završe predmete, već šalju stanke u druge gradove. Takođe, zatražila je informaciju koliko predmeta je delegirano i šta je razlog za delegiranje predmeta.

Poslanica Snežana Jonica je, vezano za nestanak CD-a, podsjetila da je nakon inicijative, predsjednik Odbora uputio dopis predsjednicima Sudskog i Tužilačkog savjeta, kojim su tražene detaljnije informacije o pomenutom slučaju. Međutim, dostavljeni odgovori uputili su Odbor na saopštenje sa sajta suda, te je nakon toga upućen novi dopis, iz razloga što saopštenje nije sadržalo sve informacije koje su predmet interesovanja članova Odbora. Naime, Odbor je trebalo informisati o načinu čuvanja CD-a, trenutku i okolnostima saznanja za njegov nestanak, podacima o odgovornosti i eventualno pokretanju postupka za utvrđivanjem odgovornosti. Vezano za mjere tajnog nadzora i produženja roka za njihovu primjenu, ukazala je da, na osnovu odgovora koji su joj dostavljeni, nije jasno na koji način u ovom momentu imamo u toku 230 mjera tajnog nadzora, iz razloga što je očigledno da se podaci o primjeni kod sudova i tužilaštva razlikuju. Takođe, postavila je pitanje koje se tiče primjene ZKP-a u dijelu obavješćavanja lica nad kojima su primijenjene mjere tajnog nadzora. Naime, prema dostavljenim podacima, ni jedno lice nakon isteka nije obaviješteno da su mjere nad njima primjenjivane, te nemoguće je da je u svakom slučaju postojao rizik da bi to proizvelo negativne posljedice. Poslanica Jonica je ukazala na činjenicu da je protiv vrlo malog broja lica donijeta pravosnažna presuda, pa se dovodi u pitanje na koji način se koriste pojedina ovlašćenja iz ZKP-a i koliko smisleno proizvode efekat.

Predsjednik Sudskog savjeta je podsjetio da je pomenuti dopis prosljeđen Vrhovnom sudu, koji je dalje upućen Apelacionom sudu. Apelacioni sud je prosljedio

odgovor kojim Odbor nije zadovoljan, te je zatražena detaljnija informacija. Vezano za javnost rada u disciplinskom postupku, ukazao je da je u toku vođenja postupka došlo do promjene zakonskih propisa koji su ispoštovani i omogućena je rasprava, što smatra značajnim iskorakom i dobrom odlukom Sudskog savjeta. Kada je riječ o organizovanom kriminalu, saglasan da podaci iz izvještaja nijesu zadovoljavajući, ali će u narednom periodu nastaviti da prate postignute rezultate i u skladu sa tim će preduzimati mjere prema onima koji ne obavljaju svoju dužnost na kvalitetan način.

Radoje Orović, član Sudskog savjeta, objasnio je da je rasterećenje sudova osnovni cilj delegiranja predmeta. Naime, Osnovni sud u Podgorici, sa neriješenim predmetima iz prethodnih godina, u radu je imao preko 8.000 predmeta, te da se predmeti ne delegiraju, postavilo bi se pitanje zašto se na rješavanje čeka preko dvije godine.

Poslanik Milorad Vuletić, u svojoj riječi, se osvrnuo na podatke koji su predstavljeni u Izvještaju, ocjenjujući da Izvještaj daje realan presjek rada i stanja u radu Sudskog savjeta i sudske organizacije u cjelini, te da će isti podržati.

Poslanica Marta Šćepanović, učestvujući u raspravi, je mišljenja da disciplinski postupci treba da budu transparentniji. S tim u vezi, upitala je koliko je bilo disciplinskih postupaka, da li je bilo žalbi na odluke Sudskog savjeta i ako jeste, da li su iste bile potvrđene. Vezano za racionalizaciju sudske mreže, istakla je da treba obratiti pažnju na specifičnosti države, te se postavlja pitanje da li bi se trebalo voditi primjerima iz regiona. Takođe je upitala koji je broj predmeta koji su preuzeti od strane prekršajnih organa, kao i kako napreduje postupak ujednačavanja sudske prakse. Na kraju, pohvalila je Sudski savjet zbog postupanja po svim zaključcima Odbora.

Poslanik Vladislav Bojović, u svom izlaganju, naglasio je da se ne može statističkim podacima izraženim u Izvještaju prekriti činjenica da već godinama u ključnim predmetima organizovanog kriminala, visoke korupcije i izbornih krađa ne postoje presude. Takođe, podsjetio je da ne postoji ni jedna presuda za korupciju na visokom nivou protiv sudija u Crnoj Gori. U svom daljem izlaganju, osvrnuo se i na aktuelne slučajeve i afere koji potresaju Crnu Goru.

Poslanik Šefkija Murić je zatražio pojašnjenje u vezi sprovođenja projekta „Case waiting study“ koji se odnosi na početak mjerenja složenosti predmeta. Takođe se osvrnuo na PRIS, kao i činjenicu da je od eksperata EU traženo da se isti zamijeni. Kada je riječ o delegiranju predmeta, upitao je da li će se uzimati u obzir i taj parametar prilikom racionalizacije sudske mreže.

Poslanica Azra Jasavić je ukazala na zabrinjavajuće podatke iz Izvještaja da privredni sudovi nijesu završili 39, 45% stečajnih predmeta, a da je parničnih ostalo 49, 62%. S tim u vezi istakla je da bi sudovi u budućem radu trebalo da se osvrnu i na te podatke. Vezano za pitanje poslanika Murića i uticaja delegiranja predmeta prilikom racionalizacije sudske mreže, mišljenja je da to ne bi trebalo da bude od velikog značaja, jer ne bi bilo korektno ukinuti, na pr. sudove na sjeveru koji imaju mali broj predmeta, s obzirom na to da je to posljedica nedovoljnog ekonomskog razvoja tog dijela Crne Gore.

U svojoj riječi, poslanica Danijela Marković je naglasila da podneseni Izvještaj o radu sudova za 2014. godinu suštinski nije bolji od prošlogodišnjeg sa kojim, takođe, nije bila zadovoljna. S tim u vezi, mišljenja je da statistika ne može izraziti koji su to realni problemi u radu sudova.

Poslanik Veljko Zarubica osvrnuo se na pitanje broja korisnika besplatne pravne pomoći, imajući u vidu da je taj broj u prošloj godini veći za stotinu u odnosu na prethodnu godinu. Takođe je zatražio od predstavnika predlagača da, ukoliko je moguće, dostave Odboru strukturu tih korisnika, odnosno broj korisnika po gradovima.

Predstavnik predlagača, Radoje Orović, je u vezi ujednačavanja sudske prakse istakao da svaki sudija ima svoje mišljenje i moguće je da se u dva slučaja sa istim činjeničnim stanjem odluči na drugačiji način, ali da u tim situacijama viši sudovi otklanjaju grešku. S tim u vezi podsjetio je da će taj problem biti riješen izmjenama Zakona o parničnom postupku, gdje se uvodi novi razlog za ponavljanje postupka, a to je ako postoje različite odluke u predmetima sa istim ili sličnim činjeničnim stanjem.

Predsjednik Sudskog savjeta, prof. dr Mladen Vukčević, vezano za disciplinske postupke je iznio podatak da su u 2014. godini vođena tri disciplinska postupka, te da se dvoje sudija obratilo Upravnom sudu i još se čeka završetak postupka. Upoznao je poslanike i sa podatkom da u 2015. godini postoje takođe tri disciplinska postupka. U odgovoru na pitanje poslanika Murića vezano za projekat „Case waiting study“ koji se odnosi na početak mjerenja složenosti predmeta, istakao je da je riječ o pilot projektu, ali da se nalaze pred velikim dilemama iz razloga što je jako teško mjeriti te parametre. Vezano za PRIS naglasio je da evropski eksperti savjetuju izmjenu PRIS, kako bi se upodobio novim izmjenama koje su nastupile u crnogorskom pravosuđu.

Zaključujući raspravu, predsjednik Odbora Rifat Rastoder je mišljenja da su se stvorile zakonske pretpostavke za viši stepen nezavisnosti i kvaliteta sudstva, te da iskreno vjeruje da se u navedenom Izvještaju prepoznaju znaci napretka u ovoj oblasti.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je sa (5 - glasova „za“ i 2 - glasa „protiv“) podržao Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2014. godinu.

Sjednica je završena u 13 sati i 20 minuta.

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder